

Zpráva metodika prevence **rok 2022 – 2023**

Základní škola Česká Lípa, Školní 2520, příspěvková organizace

Minimální preventivní program vychází z Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, z Metodického pokynu k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, z Metodického pokynu k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a žáků ve školách a školských zařízeních, z Metodického pokynu Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, z Metodického pokynu ministra školství k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízeních.

Všechny doporučené výchozí dokumenty a materiály k tvorbě MPP byly do tohoto programu zapracovány.

Uplynulý školní rok byl v porovnání s předešlými lety velmi náročný. Většina pedagogů především na druhém stupni vnímala situaci v oblasti rizikového chování jako zhoršenou již od počátku roku. Ve dvou třídách se objevilo několik jedinců, kteří svým chováním velmi často narušovali výuku, chovali se vulgárně k vyučujícím, měli velmi špatnou pracovní morálku, neplnili své povinnosti a problémové bylo i jejich chování ke spolužákům. Situaci jsme řešili se zákonnými zástupci okamžitě, nutná byla i v několika případech spolupráce s OSPOD a Policií ČR.

Vzhledem ke stále probíhajícímu válečnému konfliktu přijala i naše škola mnoho nových žáků z Ukrajiny. Přes velkou vstřícnost a ochotu pomoci jak ze strany pedagogů, tak i jejich asistentů, měli někteří z nich velké problémy s plněním školních povinností. Řešili jsme u mnohých pozdní příchody do školy, záškoláctví, neplnění školních povinností, nepřipravenost na vyučování a velmi slabý prospěch. Je velmi těžké vžít se do situace uprchlých rodin a jakkoliv je soudit... Nicméně, školní řád platí pro všechny děti stejně. Soustavnou a důslednou práci celého kolektivu pedagogů se problémové chování těchto dětí výrazně

omezilo. Pomocnou ruku podali i spolužáci, kteří pomohli s překonáním jazykové bariéry i začleněním ukrajinských spolužáků do kolektivu.

Se zákonnými zástupci dětí jsme nejvíce řešili problémy spojené s neplněním školních povinností, narušováním výuky, nevhodným chováním ke spolužákům nebo k učitelům a zameškané neomluvené hodiny. Porovnáme-li první a druhý stupeň, byl výskyt nežádoucích projevů chování na druhém stupni přibližně dvojnásobný.

Nejlepší prevencí rizikového chování je upevňování dobrých vztahů mezi žáky navzájem i mezi žáky a učiteli. V poslední době se mezi naše žáky začlenilo mnoho dětí z jiných zemí. Zejména z Mongolska a z Ukrajiny. Snažili jsme se, abychom i těmto dětem vytvořili vhodné a příjemné podmínky pro další vzdělávání a začlenili je do kolektivů českých dětí tak, aby se zde cítily dobře. Proto byl Minimální preventivní program pro školní rok 2022 – 2023 zaměřen především na posílení kamarádských vztahů v třídních kolektivech, rozvoj přátelské atmosféry mezi žáky i jejich pedagogy, ale také na vytváření pocitu zodpovědnosti za své činy... Mnoho akcí bylo věnováno výchově žáků ke zdravému životnímu stylu, ať už se jednalo o zásady správné výživy, péči o tělo, či sportovní aktivity. Řadou tematicky zaměřených besed a přednášek týkajících se nežádoucích patologických jevů jsme se snažili dětem přiblížit tuto problematiku a upozornit je na nebezpečí, spojená s užíváním návykových látek, rozvojem nežádoucích vztahů v celém třídním kolektivu i mezi jednotlivci a směřovat je zejména k rozvoji pozitivního sociálního chování a zvládnání zátěžových situací. Vycházejícím žákům jsme pomohli několika akcemi s nasměrováním budoucího studia a s tím spojenou volbou budoucího povolání.

Vzájemnou pomocí a respektem jsme se snažili vytvářet v naší škole příjemné prostředí, abychom se zde všichni cítili dobře.

Hodnocení obecných (dlouhodobých) cílů:

- Naše škola opět nabízela množství volnočasových aktivit (přes 40 zájmových útvarů)
- Snažili jsme se o podporu spolupráce mezi rodinou a školou (rodiče se aktivně účastnili třídnických hodin, třídních schůzek, Severáčkova mototrophy), ale do budoucna by bylo dobré tuto spolupráci ještě rozšířit

- Prioritou pro nás bylo upevňování přátelských vztahů mezi pedagogy a žáky při přípravě i realizaci nejrůznějších školních akcí (Severská pětka, Den jazyků, Den otevřených dveří, Vánoční besídka tříd, Sportovní den, Den dětí, školní výlety a exkurze, atd.).
- Pozitivně se projevila snaha pedagogů o upevnění třídních kolektivů a posílení empatie mezi žáky (snížil se výskyt šikany i agresivity mezi spolužáky).
- Na škole pracoval žákovský parlament, který se aktivně podílel na přípravě a realizaci mnoha školních akcí
- Vedli jsme děti ke zdravému životnímu stylu (naše škola je zapojena do projektu „Školní mléko“ a před časem získala osvědčení „Škola v pohybu a „Aktivní škola“).

Hodnocení konkrétních cílů:

1. Prevence agrese, šikany, kyberšikany, násilí, vandalismu a rasismu

- žákům byl zajištěn dohled o přestávkách i volných hodinách
- žáci prvního stupně měli možnost využít přestávek ke sportovním aktivitám (fotbal, střelba na koš, stolní fotbal atd.)
- v některých třídních kolektivech jsme přesto museli řešit případy nevhodného chování ke spolužákům (šikanu, ublížení na zdraví), což bylo okamžitě řešeno se zákonnými zástupci dětí

2. Prevence záškoláctví

- na počátku školního roku byli rodiče na úvodních schůzkách informováni o správném postupu omlouvání absence svých dětí a upozorněni na možné sankce
- rodičům byla nabídnuta pomoc ze strany třídního učitele, výchovného poradce či metodika prevence při řešení výchovných problémů
- žáci byli vedeni zejména v hodinách výchov k rozvíjení pozitivního a zdravého klimatu ve třídě
- v průběhu roku musela škola řešit několik případů záškoláctví ve spolupráci s dalšími subjekty (OSPOD)

3. Prevence závislostí (kouření, alkoholismus, virtuální drogy, sekty, návykové látky, gambling)

- v hodinách rodinné výchovy, občanské výchovy a chemie byli žáci seznamováni s nebezpečím těchto závislostí a upozorňováni na zdravotní rizika a právní důsledky spojené s užíváním návykových látek
- ve škole byl žákům omezen přístup k virtuálním drogám (zablokování nevhodných webových stránek a nepřístupný Facebook)
- pro rizikovou skupinu žáků sedmých tříd z hlediska vznikající závislosti na kouření uspořádal školní metodik prevence vlastní přednášku spojenou s besedou
- žáci byli vedeni k pravidelným sportovním aktivitám a zájmovým činnostem

4. Prevence rizikových sportů a chování v dopravě

- žáci byli v hodinách TV upozorněni na zdravotní rizika a právní důsledky při nedodržování bezpečnostních pravidel
- na prvním stupni byla dopravní výchova začleněna do výuky
- žáci prvního stupně několikrát navštívili dopravní hřiště, kde si v praxi vyzkoušeli používání pravidel silničního provozu
- žáci druhého stupně se zúčastnili lyžařského výcviku a kromě získání sportovních dovedností se také seznámili s pravidly bezpečného chování na sjezdovce

5. Prevence poruch příjmu potravy

- žáci byli upozorněni na zdravotní rizika spojená s poruchami příjmu potravy zejména v hodinách rodinné výchovy a chemie
- škola byla zapojena do projektu „Školní mléko“
- žáci byli podporováni ve zdravém životním stylu a zodpovědnému vztahu ke svému tělu v hodinách prvouky, výchovy ke zdraví a v hodinách chemie

6. Prevence rizikového sexuálního chování

- žáci byli upozorněni na zdravotní rizika spojená s předčasným a rizikovým sexuálním životem v hodinách rodinné výchovy na druhém stupni

7. Prevence domácího násilí, týrání a zneužívání

- žáci byli poučeni o možnostech řešení domácího násilí s dalšími subjekty (linky důvěry, OSPOD...)
- žákům byla nabídnuta pomoc metodika prevence

8. Prevence kriminality (krádeže, vandalismus)

- v hodinách občanské nauky byli žáci poučeni o právních důsledcích vyplývajících z nedodržování zákonů či pravidel

9. Podpora zdravého životního stylu

- v hodinách rodinné výchovy byli žáci vedeni k pravidelné péči o své tělo a k osobní hygieně
- v hodinách chemie byli žáci seznámeni se základními složkami potravy i s přísadami do potravin, které ke zdraví člověka neprospívají
- v průběhu celého školního roku byly pro žáky všech ročníků organizovány sportovní aktivity
- žáci naší školy se stali úspěšnými reprezentanty v mnoha okresních, krajských i celostátních soutěžích a přeborech (plavání, běh, country tance)
- v průběhu celého roku byli žáci vedeni k ekologickému třídění odpadu do určených kontejnerů a v rámci možností se účastnili celoročního sběru starého papíru
- žáci prvního stupně byli zapojeni do akce „Mléko do škol“ a dvakrát měsíčně dostávali mléko zdarma od firmy BOVYS
- žáci šestých, sedmých a osmých tříd se zúčastnili ekologického programu –

„Příroda, klima, zvířata“ při kterém se motivačním filmem seznámili s dopadem různých činností člověka na životní prostředí a pak plnili zajímavé praktické úkoly související s problémem globálního oteplování

10. Protipožární prevence

- S možnostmi prevence i hašení požáru jsou každoročně seznamováni žáci devátých tříd v hodinách chemie.

Přehled jednání se zákonnými zástupci žáků ve školním roce 2022 – 2023

1. Stupeň:

- a) Neplnění školních povinností: 10 (z toho 4ukrajinští žáci)
- b) Slabý prospěch: 1
- c) Nekázeň v hodinách: 3
- d) Nevhodné chování k vyučujícím: 3
- e) Nevhodné chování ke spolužákům: 2
- f) Fyzické napadení spolužáka: 1
- g) Šikana: 1
- h) Náznak týrání ze strany rodičů: 2

2. Stupeň:

- a) Neplnění školních povinností: 24 (z toho 4ukrajinští žáci)
- b) Nekázeň v hodinách: 3
- c) Nevhodné chování k vyučujícím: 8 (z toho 2 ukrajinští žáci)
- d) Nevhodné chování ke spolužákům: 11

- e) Fyzické napadení spolužáka: 1
- f) Šikana: 1
- g) Neomluvené hodiny: 5
- h) Kouření elektronické cigarety v budově školy: 2
- i) Podezření na distribuci marihuany: 2

Závěr:

Jsme sídlištní školou, a proto se s projevy rizikového chování, jako je šikana, záškoláctví, ničení školního majetku, krádeže či používání omamných látek (kouření marihuany mimo školu) setkáváme víceméně každoročně. Těmto problémům jsme se snažili stále více systematicky předcházet. Vzájemnou spoluprací třídních učitelů s výchovným poradcem i metodikem prevence jsme usilovali o včasné podchycení žáků s rizikovým chováním. Pomohli jsme jim v řešení jejich problémů tak, aby nedocházelo k nežádoucím projevům chování a k narušování optimálních vztahů ve třídě či škole. Většina žáků naší školy však dodržuje pravidla slušného chování a nevyskytují se u nich problémy s porušováním školního řádu.

Škola dle potřeby spolupracuje s PPP v České Lípě, SVP v České Lípě, Úřadem práce v České Lípě, OSPOD či s Policií ČR.

Celkově lze klima školy označit za příjemné a přátelské.

Mgr. Jitka Pospíšilová

Školní metodik prevence

V České Lípě 22. 9. 2023